

11. srpna jsme se vypravili ze Senohrab přes Baštírnu do Čtyřkol

Přestože počasí nebylo vůbec optimistické (na Zbraslavi v sedm ráno dost přšelo), sešlo se 15 výletníků na senohrabském nádraží. Vydali jsme se po žluté značce lesem hezky stále z kopce k prvnímu cíli „Baštírna“. Je to kemp s občerstvovnou na pravém břehu Sázavy pod zříceninou zlenického hradu. Podle dochovaných písemností zde stál hrad pravděpodobně již roku 1313. Nejstarším známým rodem, který vlastnil půdu v povodí Sázavy, byl rod pánů z Dubé nad Sázavou. Ondřej z Dubé, nejvyšší zemský sudí, obdržel od Karla IV. Roku 1377 v léno manský hrad Zlenice, Ježov a několik okolních vesnic. Po jeho smrti roku 1351 vlastnil hrad Zlenice Jan ze Zlenic. Roku 1465 je Zlenický hrad zcela „zkažen a pohřben“, a stejně i okolní hrady Dubá, Hrádek a Hradové Střimelice. Jen Hrádek byl později obnoven a nyní ho známe jako Komorní Hrádek. Zbytkům Zlenického hradu i kopci, na kterém stojí, se dnes říká Hláska. Tyčí se nad údolím Mnichovky, která se zde vlévá do Zlaté řeky, jak nazývají Sázavu tremповé. Hláska bylo původně i jméno malé osady připojené k hradu a jméno prý dostala po rytíři Hlasovi, který tam údajně sídlil. Osada byla zničena pravděpodobně zároveň s hradem a nikdy nebyla obnovena.

Roku 1525 bývalé Zlenické panství výhodně koupil Jaroslav ze Šternberka - komorník království českého. Od roku 1576 získal panství Adam mladší z Valdštejna a Valdštejnové ho drželi dalších 169 let. Dalšími majiteli byli od roku 1733 Khewenhüllerové, kteří jej vlastnili až do roku 1945.

Po sestupu z Hlázky jsme si prohlédli Říční lázně s plovárnou, které zde založil Okrašlovací spolek na přelomu 19. a 20. století. Pruhovaný domek pro plavčíka tu stojí od roku 1931. Svérázný převozník nás nadvakrát převezl na druhý břeh Sázavy na oběd do hotelu Kormorán ve Zlenicích, což byl druhý cíl výpravy. Tam nás zastihl na svém kole i Jirka. Na obědě jsme se měli dobře, a to jsme všichni ani netušili, co nás čeká na konci dnešního výšlapu.

Po návratu na pravý břeh Sázavy jsme pokračovali dál v cestě po proudu řeky. Z protějšího břehu na nás vykukoval kostel sv. Klimenta na Hradišti. Obec Lštění pod Hradištěm postupně vznikala v místě, kde prý původně stávala starořímská osada Lescenaum, kde vojáci římských legií střežili obchodní cestu z Římské říše k Severnímu moři. Výrazný ostroh, na kterém kostel sv. Klimenta stojí, si vyhlédli staří Slované, pravděpodobně kouřimští Zličané, kteří tady v 1. polovině 9. stol. vybudovali pevné hradiště Lščen či Leščen (Lštění). Dnešní stavba je sice barokní z roku 1703, její základy jsou však ještě románské. Při rekonstrukci v letech 1972 - 1973 byl v severní stěně kostela objeven a odhalen gotický lomený portál. Od 11. stol. zde bylo sídlo přemyslovské hradní správy s dvorcem kastelána, připomínané v r. 1055 kronikářem Kosmou. O rok později tady byla uvězněna švagrová vládnoucího knížete Svytlahna a choť pozdějšího prvního českého krále Vratislava Marie. Hradiště Lštění bylo jednou z pevností obklopujících původní přemyslovský státeček ve středních Čechách (Mělník, Stará Boleslav, Lštění, Tetín, Libušín a Budeč).

A to už jsme v dále viděli naproti přicházející Ivu, která pro nás (za pomoci Evy) na své chatě ve Čtyřkolech (třetí a poslední cíl cesty) připravila hostinu. Nejen dobroty pro žaludek, ale i pastvu pro oči. Její zahrada je opravdový skvost. Obdivovali jsme stromy, keře, květiny, úpravu celé zahrady a tu obrovskou práci, kterou taková zahrada jistě dá. Po odpočinku v úžasném prostředí jsme došli na vlak a bez zádrhelů jsme dojeli domů.

(Historické údaje jsem čerpala z internetu.) VěraF